КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

2022 ел, 26 гыйнвар г.Казань № 58

Татарстан Республикасында Россия Федерациясе законнары нигезендә картлык буенча хезмәт пенсиясе билгеләнгән һәм алар хезмәт эшчәнлеген торгызырга омтыла торган мәшгуль булмаган гражданнарны һөнәри укытуны һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру турында нигезләмәне раслау хакында

«Татарстан Республикасында халыкны эш белән тәэмин итүгә ярдәм күрсәтү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру турында» 2006 елның 19 июнендәге 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

1. Карарга теркәлгән Татарстан Республикасында Россия Федерациясе законнары нигезендә картлык буенча хезмәт пенсиясе билгеләнгән һәм алар хезмәт эшчәнлеген торгызырга омтыла торган мәшгуль булмаган гражданнарны һөнәри укытуны һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру турында нигезләмәне расларга.
2. Бу карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2022 ел, 26 гыйнвар, 58 нче
карары белән расланды

Татарстан Республикасында Россия Федерациясе законнары нигезендә картлык буенча хезмәт пенсиясе билгеләнгән һәм алар хезмәт эшчәнлеген торгызырга омтыла торган мәшгуль булмаган гражданнарны һөнәри укытуны һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә түбәндәгеләрне билгели:

Россия Федерациясе законнары нигезендә картлык буенча хезмәт пенсиясе билгеләнгән һәм хезмәт эшчәнлеген яңартырга омтыла торган эшсез гражданнарны (алга таба - картлык буенча пенсионерлар) Татарстан Республикасы халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте дәүләт учреждениеләре (алга таба - халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре) тарафыннан һөнәри белем бирү яисә өстәмә һөнәри белем алу өчен, башка җирлектә укытуны да кертеп (алга таба - уку), җибәрү тәртибе һәм шартлары;

халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре тарафыннан уку үтү өчен җибәрелгән картлык буенча пенсионерларга финанс ярдәме күрсәтү тәртибе, шулай ук күрсәтелгән финанс ярдәме күләмнәре.

1.2. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре юлламасы буенча пенсионерлар белем алуны оештыру буенча Татарстан Республикасы йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итүТатарстан Республикасы акчалары исәбеннән Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгына билгеләнгән тәртиптә каралган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

II. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре картлык буенча пенсионерларны уку өчен җибәрү тәртибе һәм шартлары

2.1. Туры килә торган эш эзләү максатыннан аларның яшәү урыны буенча халыкны эш белән тәэмин итү үзәгендә теркәлгән картлык буенча пенсионерларны (алга таба – граждан) укыту халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре юлламасы буенча гамәлгә ашырыла.

Гражданнарны укытуга юллау алга таба аларның мәшгульлеген тәэмин итү максатларында хезмәт базарында ихтыяҗ булган һөнәрләр буенча, шулай ук эш бирүчеләр тарафыннан бирелә торган конкрет эш урыннарына гамәлгә ашырыла.

2.2. Гражданнарны укыту «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының «Өстәмә һөнәри программалар буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 2013 елның 1 июлендәге 499 номерлы, «Эшче һөнәрләре, хезмәткәр вазыйфалары исемлеген

раслау турында» 2013 елның 2 июлендәге 513 номерлы боерыклары һәм мәгариф өлкәсендә башка норматив хокукый актлар, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының «Төп һөнәри белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 2020 елның 26 августындагы 438 номерлы боерыгы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гражданнарны укыту һөнәри белем бирүнең төп программалары, өстәмә һөнәри программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензиясе булган мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда уздырыла.

2.3. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалар белән дәүләт контрактлары (килешүләре) төзүне гамәлгә ашыра.

2.4. Гражданнарны укыту һөнәри белем бирү (һөнәри әзерлек, яңадан әзерләү, квалификация күтәрү) программалары буенча үткәрелә, өстәмә һөнәри белем бирү - өстәмә һөнәри программалар (һөнәри әзерлек һәм квалификация күтәрү программалары) буенча үткәрелә.

2.5. Гражданнарны укыту укытуның көндезге яки көндезге-читтән торып уку формалары буенча, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып уку-укыту программалары буенча гамәлгә ашырыла һәм курс (төркемле) яисә индивидуаль булырга мөмкин.

2.6. Гражданнарны укытуның дәвамлылыгы һөнәри белем бирү программалары һәм өстәмә белем бирү программалары белән билгеләнә.

2.7. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре гражданнарга эшчәнлек (һөнәр) сайлау, эшкә урнашу, һөнәри белем алу һәм өстәмә һөнәри белем алу өлкәсен сайлау максатларында һөнәри юнәлеш бирүне оештыру буенча дәүләт хезмәте күрсәтә.

Гражданнарны укыту халыкны эш белән тәэмин итү үзәге белән килешү төзегәндә гамәлгә ашырыла.

2.8. Гражданнар укуга шартнамә төзү өчен яшәү урыны буенча халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы (алга таба - Министрлык) тарафыннан расланган форма буенча гариза бирәләр, түбәндәгеләрне теркәп:

картлык буенча иминият пенсиясе билгеләнүне раслый торган документның күчермәләрен;

Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 66[1] статьясында билгеләнгән тәртиптә алынган көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган хезмәт кенәгәсенең (булган очракта) һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләрнең (булган очракта) күчермәләрен (булса) кәгазьдә яисә электрон документ формасында;

мәгариф (яисә) квалификация турында документларның (булган очракта) күчермәләрен;

билгеләнгән тәртиптә бирелгән һәм тәкъдим ителә торган хезмәт характеры һәм шартлары турында бәяләмә булган инвалидны тернәкләндерүнең индивидуаль программасы күчермәләрен (инвалидлар категориясенә караган гражданнар).

Гражданның гаризасы халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә кергән көнне теркәлә.

2.9. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге гаризаны теркәгән көннән алып эш көннәрендә исәпләнә торган биш көн эчендә гражданга гаризада күрсәтелгән ысул белән граждан белән килештерү максатларында аның халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә бару датасы турында хәбәр итә:

уку гамәлгә ашырылачак һөнәр (белгечлек) түбәндәгеләрдән чыга:

гражданның белеме, һөнәри квалификациясе турында белешмәләр;

квалификация белешмәлекләрендә һәм (яисә) һөнәри стандартларда булган хезмәткәрнең квалификация таләпләрен;

эш бирүчеләрнең хезмәт базарында ихтыяҗ булган һөнәрләр (белгечлекләр) турында санлы һәм һөнәри-квалификация киселешендәге хезмәткәрләргә ихтыяҗы турында белешмәләр;

халыкны эш белән тәэмин итү үзәге тарафыннан мәгариф оешмалары белән төзелгән гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә дәүләт контрактларындагы (килешүләрдәге) һөнәри укыту һәм өстәмә һөнәри белем бирү программалары, һөнәрләр (белгечлекләр) турында белешмәләр;

граждан сайлап алынган һөнәр (белгечлек) буенча белем алачак вакыт чоры.

2.10. Граждан белән укыту үткәреләчәк һөнәрне (белгечлекне), уку үтү вакытын, шулай ук Министрлык тарафыннан расланган форма буенча укырга шартнамә төзүне килештерү әлеге Нигезләмәнең 2.9 пункты нигезендә хәбәрнамәдә күрсәтелгән көнгә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгендә булганда гамәлгә ашырыла.

Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге тарафыннан граждан белән белем бирү оешмасына юллама алуга шартнамә төзегәндә гражданга күрсәтелгән шартнамә төзелгән көнне бирелә.

Граждан халыкны эш белән тәэмин итү үзәгендә хезмәт күрсәтүгә килү көнендә халыкны эш белән тәэмин итү үзәге тарафыннан мәгариф оешмасы белән төзелгән, граждан сайлаган һөнәр (белгечлек) буенча гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә дәүләт контракты (шартнамә) булмаганда гражданга әлеге Нигезләмәнең 2.9 пунктында каралган максатларда халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә кабат килергә тәкъдим ителә.

Граждан әлеге Нигезләмәнең 2.9 пунктында каралган максатларда, халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә кабат килергә ризалык биргән очракта, хәбәрнамә әлеге Нигезләмәнең 2.9 пункты нигезендә гражданга халыкны эш белән тәэмин итү үзәге тарафыннан мәгариф оешмасы белән граждан сайлаган һөнәр (белгечлек) буенча гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә дәүләт контракты (шартнамә) төзелгән көннән алып өч эш көне узганчы җибәрелә.

2.11. Гражданга белем бирүгә килешү төзүдә баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

әлеге Нигезләмәнең 2.8 пунктында каралган документларны граждан тарафыннан тапшырмау яисә дөрес булмаган белешмәләр булган документларны тапшыру;

гражданның әлеге Нигезләмәнең 2.9 пункты нигезендә аның белән анда уку үтү, уку үтү вакыты булачак һөнәрне (белгечлекне) килештерү, шулай ук укырга

шартнамә төзү өчен хәбәрнамәдә күрсәтелгән көнгә халыкны эш белән тәэмин итү үзәге гражданы тарафыннан хәбәр итүе;

гражданның халыкны эш белән тәэмин итү үзәгендә гражданның сайлаган һөнәр (белгечлек) буенча гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә дәүләт контракты (шартнамә) мәгариф оешмасы белән халыкны эш белән тәэмин итү үзәгендә булу көнендә булмавы.

2.12. Укуга шартнамә төзү турында карар граждан белән анда уку үтү, уку үтү вакыты булачак һөнәр (белгечлек) килештерелгән очракта, халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә килгән көнне кабул ителә.

2.13. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә белем бирүгә шартнамә төзүдән баш тарту турындагы карар кабул ителә:

әлеге Нигезләмәнең 2.11 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән очракта, гариза теркәлгән көннән алып биш эш көне тәмамланганчыга кадәр;

әлеге Нигезләмәнең 2.11 пунктының өченче абзацында күрсәтелгән очракта, граждан әлеге Нигезләмәнең 2.9 пунктында күрсәтелгән хәбәрнамәне алган көннән алып биш эш көне тәмамланганчыга кадәр;

әлеге Нигезләмәнең 2.11 пунктының дүртенче абзацында күрсәтелгән очракта гражданның уку үтү, уку үтү вакыты булачак һөнәрне (белгечлекне) килештерү, шулай ук укырга шартнамә төзү өчен халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә килү көнендә, әгәр граждан әлеге Нигезләмәнең 2.9 пунктында каралган максатларда халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә кабат килергә риза булмаса.

Граждан белем алуга шартнамә төзүдән баш тарту турында кабул ителгән карар турында:

әлеге Нигезләмәнең 2.11 пунктының икенче һәм өченче абзацларында күрсәтелгән нигезләр буенча карар кабул иткәндә, карар гаризада күрсәтелгән ысул белән кабул ителгән көннән соң өч эш көне үткәнчегә кадәр хәбәр ителә;

әлеге Нигезләмәнең 2.11 пунктының дүртенче абзацында күрсәтелгән нигез буенча карар кабул ителгәндә кабул ителгән карар белән танышу юлы белән карар кабул ителгән көнгә хәбәр ителә.

III. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре тарафыннан уку үтү өчен җибәрелгән гражданнарга финанс ярдәме күрсәтү тәртибе, шулай ук күрсәтелгән финанс ярдәме күләмнәре

3.1. Гражданнар башка җирлеккә укырга җибәрелгән очракта, халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре гражданнарга укыту урынына барган вакытта тәүлеклек чыгымнарны һәм кире кайтуны (алга таба - тәүлеклек чыгымнарны), халыкны эш белән тәэмин итү үзәге тәкъдиме буенча башка җирлеккә укырга җибәрелүгә бәйле чыгымнар өчен түләүне (алга таба - юл йөрү һәм яшәү).

3.2. Финанс ярдәме гражданнарга түбәндәге күләмнәрдә күрсәтелә:

а) тәүлеклек чыгымнар - уку урынына бару юлында гражданнарның һәр көн саен урнашкан һәм кире кайткан өчен 100 сум күләмендә. Юлда булу вакыты бер тәүлек эчендә билгеләнгән очракта, тәүлеклек чыгымнар түләнми;

б) гражданнарның уку урынына бару һәм кире кайту чыгымнары (транспортта пассажирларны мәҗбүри шәхси иминләштерү кертемен кертеп, юл документларын рәсмиләштерү буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләүне, поездларда урын-җир

әйберләре белән файдалану чыгымнарын, йөрү документлары белән расланган факттагы чыгымнар күләмендә, ләкин юл йөрү бәясеннән югары түгел:

тимер юл транспортында - пассажир поездының плацкарта вагонында;

эчке су транспортында - III категорияле урыннарда транспорт маршрутлары суднолары каюталары (суднода булганда), ә йокы урыннары булмаганда - утыру урыннарында;

һава транспорты белән - самолетларның икътисадый (түбән) класслы салонында;

автомобиль транспортында - шәһәрара элемтә автобусларында;

в) гражданнарны укыту вакытына торак урын яллау өчен түләү чыгымнары - тиешле документлар белән расланган факттагы чыгымнар күләмендә, әмма тәүлегенә 950 сумнан артык түгел. Әлеге чыгымнарны раслый торган документлар булмаганда - тәүлеккә 12 сум.

3.3. Юл йөрү һәм яшәү белән бәйле чыгымнарны түләү өлешендә финанс ярдәме чыгымнарны аванслау һәм (яисә) каплау рәвешендә башкарыла.

3.4. Тәүлеклек чыгымнарны түләү өлешендә финанс ярдәме гражданнарга әлеге чыгымнарны компенсацияләү рәвешендә бирелә.

3.5. Әлеге Нигезләмәнең 3.6 пункты нигезендә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә бирелә торган гариза нигезендә яисә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә бирелә торган гариза нигезендә аларны башкарганнан соң күрсәтелгән чыгымнарны аванслау тәртибендә гражданнарга тәүлеклек чыгымнарны, йөрү һәм яшәү белән бәйле чыгымнарны компенсацияләү рәвешендә финанс ярдәме бирелә.

3.6. Граждан аның белән исәп-хисапны тормышка ашыру өчен халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә тәкъдим итә, әгәр элегрәк аңа әлеге Нигезләмәнең 3.2 пунктында каралган чыгымнарны аванслау башкарылган булса, шулай ук күрсәтелгән чыгымнарны аванслау башкарылмаган очракта, Министрлык тарафыннан расланган форма буенча гариза, аңа түбәндәге документлар кушымта итеп бирелә:

белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы һәм башка җирлектә гражданнарны укытуны оештыру һәм гамәлгә ашыру хезмәтләрен күрсәтүгә башкаручы (шартнамә) булып торучы оешмада белем алуны узуны раслый торган документның күчермәсен, укытуның факттагы срогы күрсәтелеп (укуны вакытыннан алда туктаткан очракта, шул исәптән законнар нигезендә укуны туктату сәбәпләрен күрсәтеп), әлеге документның төп нөсхәсен күрсәтеп;

укыту урынына бару чыгымнарын һәм кире кайту чыгымнарын раслый торган документларның күчермәләре, шулай ук укыту үтү урыны буенча яшәүгә бәйле чыгымнар, чын документлар (билетлар, квитанцияләр, чеклар һ.б.) күрсәтеп.

Әлеге пунктта күрсәтелгән документларны халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә тапшырганда гражданның шәхесен раслаучы документ күрсәтелә.

Әлеге пунктта күрсәтелгән документлар кушымтасы белән гариза вәкил аша бирелергә мөмкин. Документлар биргәндә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә вәкил шәхесен таныклый торган документ, гражданның шәхесен таныклаучы документ күчермәсе, шулай ук әлеге пунктта күрсәтелгән документларны бирүгә вәкаләтләр бирә торган документ күрсәтелә.

Нотариаль таныкланган гариза һәм әлеге пунктта күрсәтелгән документлар шулай ук почта аша да тапшырылырга мөмкин.

3.7. Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге әлеге Нигезләмәнең 3.2 пунктында каралган чыгымнарны, граждан әлеге Нигезләмә нигезендә кирәкле барлык документларны тапшырмаган очракта, компенсацияләү инде башкарылган чыгымнарны финанслауны кабат мөрәҗәгать иткән очракта, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 3.11 пунктындагы өченче - алтынчы абзацларында каралган очракларда компенсацияләүдән баш тарта.

3.8. Әлеге Нигезләмә нигезендә бирелә торган гаризаларны карау нәтиҗәләре буенча кабул ителгән карар турында халыкны эш белән тәэмин итү үзәге гражданга гаризада күрсәтелгән ысул белән әлеге гаризаларны теркәгән көннән алып 14 календарь көн эчендә хәбәр итә.

3.9. Әлеге Нигезләмәнең 3.2 пунктында каралган чыгымнарны компенсацияләү өчен акчалар, күрсәтелгән чыгымнарны аванслау турында гариза бирелгән көннән алып 30 календарь көн эчендә, әмма гражданның белем ала башлау датасына кадәр өч календарь көннән дә соңга калмыйча, ә күрсәтелгән чыгымнарны аванслау башкарылмаган очракта йә, аларның аванслануын сәпкә алып, ахыргы исәп-хисап булган очракта, әлеге Нигезләмәнең 3.6 пункты нигезендә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә документлар бирелгән көннән алып 30 календарь көн эчендә күчерелә.

3.10. Әлеге Нигезләмә нигезендә халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә тапшырыла торган гаризада күрсәтелгән кредит оешмасында ачылган гражданның шәхси счетына акчалар күчерү һәм түләү буенча хезмәтләр күрсәтү граждан акчалары исәбеннән башкарыла.

3.11. Граждан халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенең тиешле таләбен алган көннән алып 10 календарь көн эчендә түбәндәгеләрне кайтарырга тиеш:

аңа тәүлеклек чыгымнарны түләүгә финанс чараларын аванслау тәртибендә бирелгән, йөрү һәм яшәү белән бәйле чыгымнарны түләү түбәндәге очракларда:

укытуга килешү нигезендә укытуга керешүдән баш тарту;

гражданның белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага укырга шартнамәдә билгеләнгән вакытта җитди сәбәпләрсез килмәве;

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 61 статьясындагы 2 өлешенең 2 пункты нигезендә уку-укыту мөнәсәбәтләрен туктату;

нигезле сәбәпләрсез граждан укытуны мөстәкыйль туктатса;

әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында күрсәтелгән документларны укыту тәмамланган (туктатылган) көннән алып 10 календарь көн эчендә тапшырмау;

аңа тәүлеклек чыгымнарны түләүгә бирелгән финанс чаралары, юл йөрү һәм яшәү белән бәйле чыгымнарны әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында күрсәтелгән документлар белән расланмаган күләмдә түләү.

Гражданның укуын туктатуның җитди сәбәпләре раслана торган документлар исемлеге әлеге Нигезләмәгә кушымтада китерелгән.

3.12. Әлеге Нигезләмәнең 3.11 пунктында күрсәтелгән нигезләрдә финанс ярдәме чараларын кире кайтару срогы бозылганда, әлеге Нигезләмәнең 3.11 пунктындагы беренче абзацында билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып җиде эш көне эчендә халыкның мәшгульлек үзәге күрсәтелгән нигезләрдә Татарстан Республикасы бюджетына күрсәтелгән акчаларны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә түләттерү чараларын күрә.

Татарстан Республикасында Россия Федерациясе законнары нигезендә картлык буенча хезмәт пенсиясе билгеләнгән һәм алар хезмәт эшчәнлеген торгызырга омтыла торган мәшгуль булмаган гражданнарны һөнәри укытуны һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру турында нигезләмәгә кушымта

Граждан тарафыннан укытуны туктатуның җитди сәбәпләре булуын раслый торган документлар исемлеге

1. 14 календарь көннән артык вакыт хезмәткә яраксызлыгын раслый торган хезмәткә сәләтсезлек кәгазе.

2. Суд хөкемен присяжный яисә арбитраж утырышчысы буларак гамәлгә ашыруда катнашу чорын раслый торган документлар.

3. Гражданны мәгариф оешмасында укытуга комачаулый торган өченче затларның хокукка каршы гамәлләр фактларын раслый торган документлар.

4. Гражданны федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелгән медицина бәяләмәсе нигезендә хезмәт эшчәнлегенә тулысынча сәләтсез дип тану турындагы документлар.

5. Хокукка сәләтсез булуны билгеләү турындагы документлар.

6. Медик-социаль экспертиза хезмәте тарафыннан расланган, гражданның һөнәр (белгечлек) буенча хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмауга китерә торган хезмәт эшчәнлегенә сәләтен чикләү турында документлар.

7. Тиешле дәрәҗәдәге сайлау комиссиясе эшендә катнашу турындагы документлар, шулай ук сайлаулы вазыйфага сайлауда һәм сайлау алды кампаниясен алып баруда катнашу.

8. Гражданның укытуны туктатуның башка җитди сәбәбе булу фактын билгеләү турында гаризасы буенча суд карары.